

NOKIA

Kalkuntie

arkeologinen inventointi

2019

Juuso Koskinen

Tilaaja: Nokian kaupunki

Sisältö

Perustiedot	2
Inventointi	3
Tulos	3
Lähteet	4
Yleiskartat	4
Vanhoja karttoja	5

Kansikuva: 1909 vuoden jälkeen tehdyn tien jäännös tutkimusalueen keskellä, pohjoisreunassa. Luoteeseen.

Perustiedot

Alue: Kankaantaka, Nokia. Kalkuntien ja rautatien välinen alue. 3. kaupunginosan kortteli 57 sekä katu-, virkistys- ja erityisalue sekä 16. kaupunginosan liikennealue.

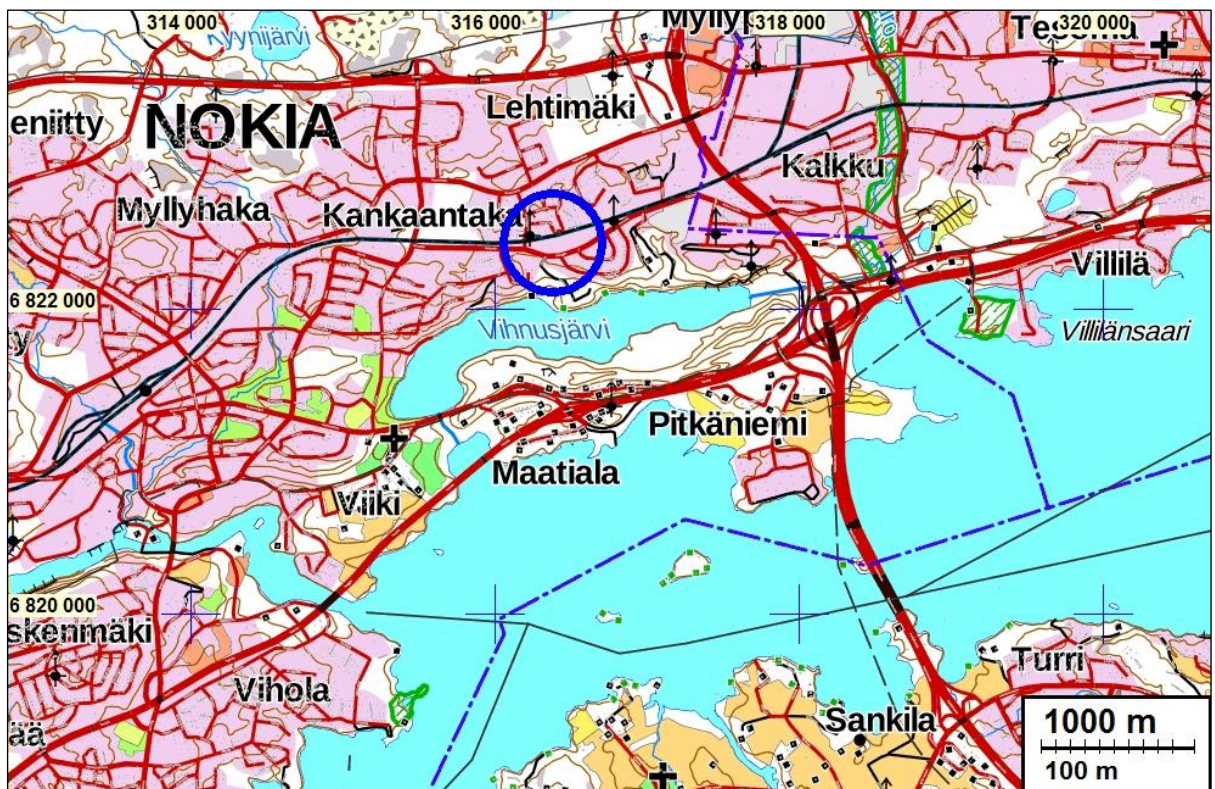
Tarkoitus: Selvittää onko kaavamuuotosalueella kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisesti suojeltavia kulttuurihistoriallisia jäännöksiä.

Työaika: Maastotyö 21.8.2019.

Kustantaja: Nokian kaupunki

Tekijät: Mikroliitti Oy, Juuso Koskinen.

Tulokset: Alueella ei ole kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä.

Tutkimusalue sijaitsee sinisen ympyrän sisällä

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN -järjestelmässä. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 8/2019, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 8/2019. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään koekelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia, ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Kuvaaja: J.Koskinen.

Inventointi

Nokian kaupungin 3. kaupunginosan kortteliin 57, sen viereiselle katu-, virkistys- ja erityisalueelle sekä 16. kaupunginosan liikennealueelle laaditaan asemakaavamuutosta. Nokian kaupunki tilasi alueen muinaisjäännösinventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Maastotyön teki Juuso Koskinen 21.8.2019, tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa.

Tutkimusalue sijaitsee Nokian Kankaantaassa Vihnusjärven pohjoispuolella. Alue rajautuu pohjoisessa Kukkashaantiehen sekä Vainionkatuun, etelässä Kalkuntiehen ja lännessä Lehtimäenkatuun. Alueen itäraja on samalla kiinteistön .536-3-74-2 länsiraja. Tutkimusalueen pinta-ala on n. 5,10 ha.

Tutkimusalue sijaitsee korkeuksilla n. 110- 115 m mpy, joten se on paljastunut muinaisen Itämeren altaan vesistä suunnilleen Ancyclusjärvivaiheen puolivälissä. Vedenpinnan lasku on ollut tuolloin nopeaa, ja ranta on sijainnut tutkimusalueella vain lyhyen aikaa. Esihistoriallisen rantasidonaisen asutuksen löytyminen alueelta on vesistöhistorian kannalta siis periaatteessa mahdollista, mutta epätodennäköistä. Nykyään lähin ranta sijaitsee Vihnusjärvellä n. 280 m tutkimusalueelta. Vihnusjärvi on yhteydessä Pyhäjärveen lyhyiden salmien kautta. Tutkimusalueelta tai sen lähistöltä ei tunneta esihistoriallisia eikä historiallisen ajan muinaisjäännöksiä.

Inventoinnissa tarkastettiin vanhoja karttoja. Vuonna 1768 laaditulla isojakokartalla ja 1796-1804 laaditulla kuninkaan kartalla alue on vielä tyhjiällä. 1903 pitäjänkartalla alueella on rautatie sekä linjaltaan suunnilleen Kalkuntietä vastaava tie, mutta ei vielä rakennuksia. 1909 senaatinkartalla alueen pohjoisimman nurkan tuntumassa on myös rakennus. 1953 laaditulla peruskartalla kyseistä rakennusta ei enää ole. 1953 kartassa näkyy ensimmäisen kerran alueen halki n. pohjois-etelä-suunnassa kulkevat tiet. Vanhojen karttojen perusteella voidaan päätellä, että alueen maankäyttö on alkanut vuosien 1796 - 1804 jälkeen, oletettavasti rautatien rakentamisen jälkeen, ja se on jatkunut katkeamattomana nykyaikaan asti. Alueella ei sijaitse arkeologisesti merkittäviä historiallisen ajan teitä, taloja tai rajoja.

Ennen maastotyötä tutkittiin myös alueen maastonmuotoja viistovalomallinnuksen avulla. Siinä ei erotu arkeologisesti mielenkiintoisia ilmiöitä.

Aluetta tutkittiin silmämääräisesti sekä koekuoppia tehden. Tutkimusalue on tiheää sekametsää. Alueen maaperä on hiekkamoreenia sekä hietaa. Keskiosan korkeimmalla kohdalla on louhikko. Itäkulman alavalla osalla on lisäksi louhikko, joka vaikutti nykyisten teiden tai tonttien rakennustöissä nykyiselle paikalleen siirrellyltä. Louhikon kivet olivat suuria ja niiden kohdalla kasvava puusto oli ympäristöä nuorempaa. Alueen länsiosa oli alavaa maata, joka on osaksi ojitettu, ja siihen on istutettu kuusia. Alueen keskellä, Kalkuntien varressa, oli maastotyön aikana käynnissä rakennustyömaa. Rakennusten perussepelit ja niihin liittyvät putket olivat jo paikoillaan. Rakennustyömaan reunoilla tarkasteltiin alkuperäistä maanpintaa, joka oli kaivamisen jäljiltä auki. Siinä ei havaittu mitään ihmistoiminnan jälkiä.

Tulos

Alueella ei ole kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä.

23.8.2019

FM Juuso Koskinen

Lähteet

Alanen, T. & Kepsu, S. 1989: Kuninkaan kartasto Suomesta 1776-1805. SKS.

Hall, D. 1768. Siette delen af Chartan öfver Kangantaka Byalags Wijks Ladugårds och Matiala Fendricks bostalles ägor i Birkkala S:n öfre Satagunda härad och Viborgs Län.

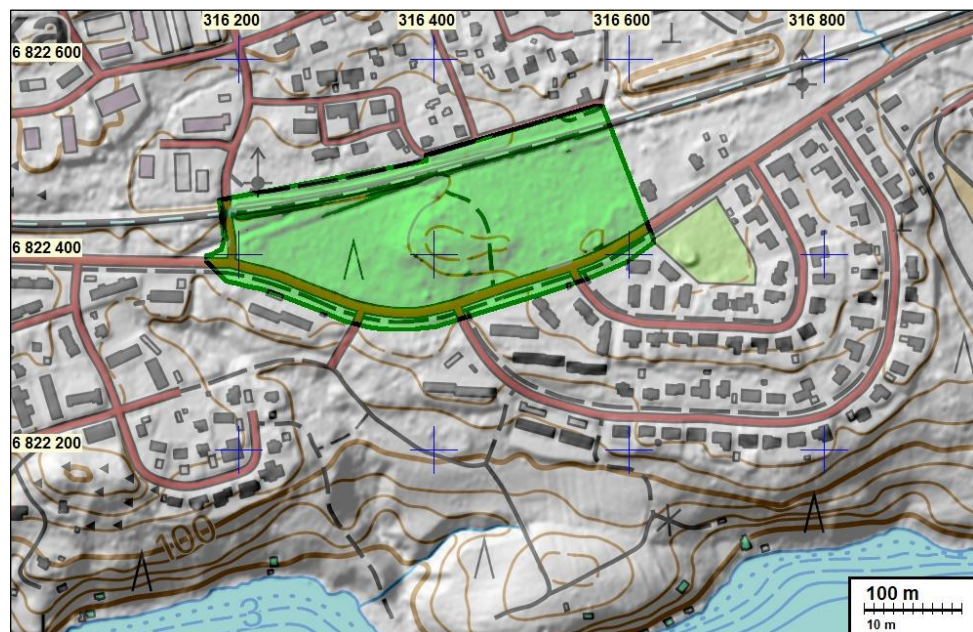
Peruskartta, 2123 06. 1953. Maanmittauslaitos.

Pitäjänskartta, 2123 06. 1903. Maanmittauslaitos.

Senaatinkartasto XIX ja XX, lehdet 22 ja 23, v. 1909 mittaus. Maanmittauslaitos.

Yleiskartat

Tutkimusalue on merkitty karttoihin vihreällä.

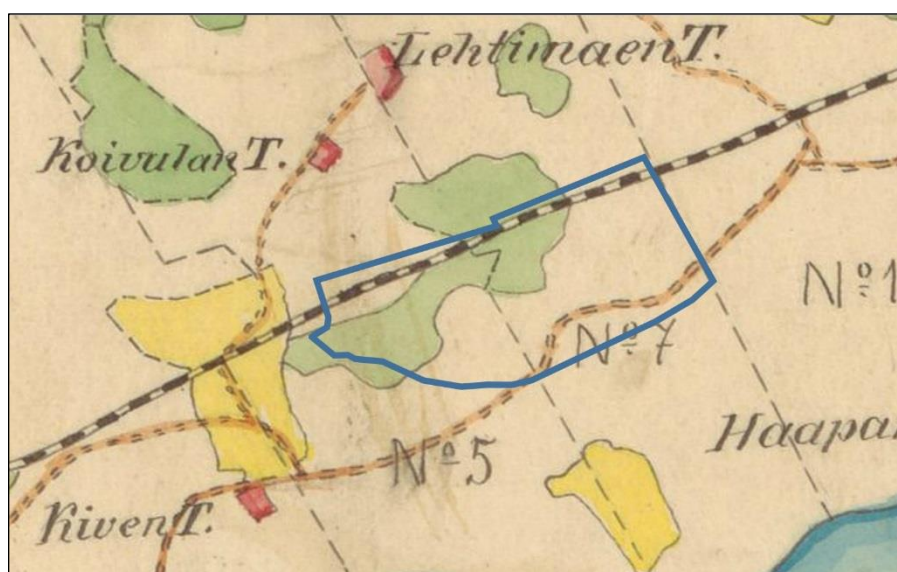
Vanhoja karttoja

1768 isojakokartta. Tutkimusalue sinisellä. Alueen eteläreunan tuntumassa on niitty.

Ote 1796-1804 kuninkaan kartasta. Tutkimusalue punaisella. Se on tyhjillään.

Ote 1903 pitäjänkartasta. Alueen pohjoisreunassa kulkee rautatie. Alueen eteläreunalla on tie.

1909 senaatinkartta. Alueen pohjoisimman nurkan tuntumassa on rakennus, jonka jäännöksiä ei ollut havaittavissa maastossa.

1953 laadittu peruskartta. Tutkimusalue punaisella. Alueen halki kulkeneen tien metsittyä uraa oli alueen pohjoispäässä vielä jäljellä.